

Átölel a Pilis-Dunakanyar

2030 STRATÉGIA

Odafigyelés – Támogatás – Emberség

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
<i>Indokoltság</i>	<i>4</i>
<i>Általános célok.....</i>	<i>5</i>
<i>Térségi stratégia és településeink viszonya</i>	<i>6</i>
A térségről általában	6
Önkormányzati vonatkozás	6
Illeszkedés a Pest Megyei Területfejlesztési Programhoz	7
Közzvéleménykutatás	8
Kulcskérdések	8
Kérdőívelemzés	9
Szabad válaszok	11
Stratégiai irányok	14
<i>Fejlesztési elképzelések szakterületenként.....</i>	<i>14</i>
Közlekedésfejlesztés	14
Egészségügy	15
Sport és életmód	16
Épített és természeti örökségvédelem	16
Vállalkozások és munkahelyteremtés.....	17
Oktatás és köznevelés	18
Kultúra és turizmus.....	19
Helyi gazdák és gazdálkodás	20
Szociális ellátás	20
Nemzetiségek és kisközösségek	21
<i>A munkacsoporti rendszer.....</i>	<i>22</i>
<i>A megvalósítás folyamata</i>	<i>22</i>
Pénzügyi források	24
<i>Támogatások és térségi fejlesztési lehetőségek</i>	<i>24</i>
<i>EU 21-27.....</i>	<i>25</i>
<i>Közösségi cselekvés.....</i>	<i>27</i>
Összefoglalás	28

Bevezető

Az Átölel a Pilis-Dunakanyar Szövetség olyan szerveződés, amely felkutatja, összefogja és támogatja az érintett terület önkormányzatait, vállalkozásait, civil szervezeteit, kisközösségeit, nemzetiségi és hagyományőrző csoportjait, valamint minden lokálpatrióta polgárát azzal a céllal, hogy Magyarország egyik legcsodálatosabb tájegysége és az itt élők valóban a Föld és hazánk szíve, motorja lehessenek.

Célunk olyan összetartó közösség létrehozása és működtetése, amely egymást segítve képes előre vinni a térség ügyeit mind a 17 településen. A hosszútávú tematikus célok és jövőkép elérése érdekében áttekintjük a fejlesztendő területeket, nevesítjük és összehangoljuk a közös célokat. Folyamatos tájékoztatást szeretnénk nyújtani a hazai és az uniós források megjelenéséről, igénylésének lehetőségeiről, a támogatandó pályázói köréről, ennek érdekében egy új információs központ létrehozását és működtetését tervezzük. Ikonikus, emblemikus épített és természeti örökségünket közösségi aktivitások révén ápolnánk, gondoznánk és karbantartanánk. Mindezt települési és közösségi programok, rendezvények kiajánlásával segítenénk, hirdetnénk és népszerűsítünk azokat, valamint saját szervezésben önálló rendezvényeket és programokat valósítanánk meg. A közösségi, településeken átnyúló segítségnyújtás széles kört ölelne fel az egyes polgárokat érintő ügyektől kezdődően úgy, mint álláskeresés, kölcsönzés, hirdetések, a közösség egészére kiható fejlesztésekig bezárólag, hiszen minden közös sikerrel térségünk erejét, fennmaradását és fejlődését segítjük elő.

Alapítóink olyan kiváló emberek, akik saját szakterületükön évtizedek óta kiemelkedő színvonalon dolgoznak a térség sikereiért.

- Aknay János, Kossuth-díjas festőművész, a Nemzet Művésze
- Czako Márton, a TEAM Rekreáció Kft. ügyvezetője
- dr. Magyar Gábor, háziorvos, hagyományőrző
- dr. Tordas Dániel, gyermekorvos, országos szakfelügyelő főorvos
- dr. Vitályos Eszter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának Európai uniós fejlesztéspolitikáért felelős államtitkára, országgyűlési képviselő
- Kádárné Monori Éva, Eötvös József-díjas gyógypedagógus
- Professzor dr. Nagy Péter, az Országos Onkológiai Intézet tudományos igazgatója

Jelen stratégiával a térség lakosságának véleményét és javaslatait is meghallgatva igyekszünk szakmai alapokon nyugvó elképzelést kialakítani arról, hogyan és hová kellene fejlődnie a Pilis-Dunakanyarnak az elkövetkezendő években ahhoz, hogy mind nyugodt, békés és fejlődő otthonra lelhesünk benne.

Fontos megjegyeznünk, hogy a stratégia célja a főbb irányvonalak kijelölése és a fejlesztéspolitikai súlypontok megtalálása, rögzítése, valamint az, hogy minden álom mögött az erős akarat és a megvalósításhoz szükséges forrás is rendelkezésre álljon.

Indokoltság

Mindannyian úgy gondoljuk, hogy az elmúlt években, évtizedekben nem volt olyan összefoglaló stratégia, amely mindenre kiterjedően, a teljes Pilis-Dunakanyart összefogva vázolta volna fel a térség fejlesztési irányait. Az egy-egy település számára prioritást élvező fejlesztések térségi szintű célokhoz illesztése, egységességének megteremtése egyrészt megakadályozza a ráfordított erőforrásaink szétforgácsolását, másrészt hozzájárul ahhoz, hogy még otthonosabbá, komfortosabbá tegyük

szeretett térségünket, vigyázva annak meglévő értékeire. Útjaink különbözőek, a célunk viszont ugyanaz. Abban az időszakban, amikor sokan sokféleképpen gondolkozunk, úgy lehet legsikeresebben egységet kovácsolni, ha visszatálunk ahhoz az eredő érzéshez, amellyel mindannyian egyet tudunk érteni. Ez pedig nem más, mint az, hogy mindannyian ugyanúgy szeretjük ezt a térséget, otthonunknak tekintjük és vigyázni szeretnénk rá.

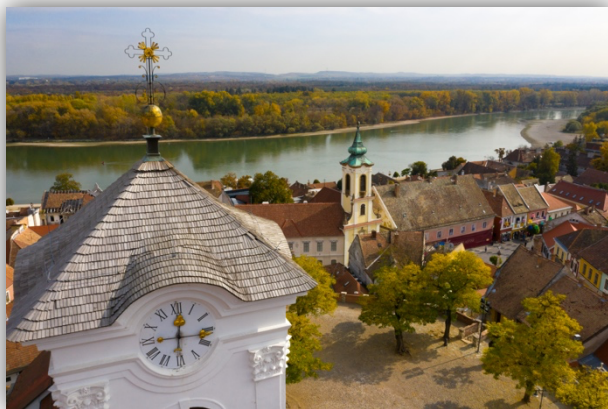
Jelen pillanatban történelmi lehetőségünk van arra, hogy válaszokat adjunk az olyan agglomerációs kihívásokra, mint a lakosságszám emelkedés, a közlekedési csomópontok telítettsége vagy a növekvő infrastruktúra-igény, hiszen a 2021-2027-es fejlesztéspolitikai ciklusban immár térségünk is pályázhat európai uniós fejlesztési forrásokra, köszönhetően annak, hogy a 2016 óta tartó küzdelmünk Pest megye önálló régióként való kezeléséért sikerrel zárult.

A hazai, az európai uniós és egyéb közösségi alapú támogatások elnyerésének feltétele, hogy pályázóként megalapozott fejlesztési tervek kerüljenek benyújtásra. Ehhez mérten tudnunk kell, hogy hová szeretnénk eljutni, milyen képet szeretnénk festeni a Pilis-Dunakanyarról az itt élőkben és az ide látogatókban, illetve ezeket a terveket hogyan vagyunk képesek közösen sikerre vinni a következő években.

A stratégia keretében olyan cél- és eszközrendszert alkotunk, amely képes valódi egységgé, közösséggé kovácsolni az érintett 17 települést, illetve annak lakóit. Szövetségünk és terveink élén olyan elkötelezett, és a közösségért munkálkodó emblemikus személyek állnak, akik meghatározók a települések életében. Közismert művészek, vállalkozók, sportolók, szakemberek és lokálpatrióták közössége, akik mérhetetlenül sokat tettek és tesznek a mai napig saját településük, lakókörnyezetük és a tágabb értelemben vett élőhelyük, a Pilis-Dunakanyari térség fejlődéséért, kulturális hagyományörzéséért, ápolásáért, épített és természeti örökségének megóvásáért és népszerűsítéséért.

A stratégia megalkotásán túl ki kell alakítanunk az új kommunikációs csatornákat, létre kell hoznunk online és valódi közösségi tereket, ahol lehetőség nyílik a fejlesztési elképzelésekhez kapcsolódó vélemények, tanácsok és segítségkérések megfogalmazására, valamint folyamatosan tájékoztatnunk kell a lakosságot a pályázati lehetőségekről, a lezárult és folyamatban lévő fejlesztésekről, a közösségi programokról és aktivitásokról, a civil kezdeményezésekről, a közösségi ünnepekről, hagyományokról, a társadalmi felelősségvállalás fontosságáról és az épített és természeti örökségvédelemről.

Általános célok

Egy térségi stratégiának alapvetően három célja van; kijelöli a közös irányokat, háttérdokumentumként szolgál a fejlesztési források lehívásához, megvalósítása esetén pedig hozzájárul a térségi társadalmi jólét és életminőség növeléséhez.

A stratégia további követelménye, hogy világos és ütemezett legyen. Rendkívül fontos tehát az egymásra épülés, a tervszerűség és a folyamatosság, hiszen a legfontosabb, hogy az elképzelések megvalósíthatóak legyenek,

stabil alapokra épüljenek és minden fázisban rendelkezésre álljanak a szükséges anyagi, humán és infrastrukturális feltételek.

Az *Átölel a Pilis-Dunakanyar Stratégia* az angolszász-amerikai típusú stratégiai rendszerek elvét követi, ahol három tényező együtt állása esetén minimalizálható a végrehajtás kockázata. Olyan dinamikus vagy „nyitott” stratégia, amely a dinamizmusából fakadóan nem számol veszteséggel és sikertelenséggel, ugyanakkor a környezeti változások hatására a stratégia maga is változtatja az alakját, szerkezete és a célja viszont nem változik. A felmerülő problémák a dinamikus stratégiát megoldásra és nem megakadásra készítetik.

Az alábbi három tényező együttes megléte szükséges ahhoz, hogy a stratégiánk dinamikus lehessen.

- Az egyik a folyamatos visszajelzés és társadalmi egyeztetés, amely lehetőséget teremt arra, hogy a prioritások változzanak abban az esetben, ha a lakossági igény is változik.
- A második a pénzügyi stabilitás és tartalék, amely azt a célt szolgálja, hogy forráshiány esetén az adott célt a tervezett ütemben, de más módon, más úton, más forrásból is el lehessen érni.
- A harmadik pedig a máshol fellelhető és már működőképes jó gyakorlatok felkutatása és átvétele, amely segítséget nyújt azokban a helyzetekben, amikor a térségben még nem látott, nem tapasztalt akadályok nehezítik egy-egy projekt előrehaladását.

Víziónk egy olyan aktív, támogató és egymást segítő közösségi tér, illetve szerveződés létrehozása, amely egyben tekint a pilis-dunakanyari térségre, annak minden erőforrásával, lehetőségével, problémájával együtt. Olyan szövetség, amely nem áll meg a településhatárokon, ha segítségnyújtásról van szó és partnernek, nem pedig pusztán szomszédnak tekinti az őt körülölelő városokat, községeket, falvakat.

Térségi stratégia és településeink viszonya

A térségről általában

Az utóbbi évtizedekben sok tízezer ember költözött a Pilis-Dunakanyar településeire. Az elmúlt pár évszázadban ilyen mérvű, ilyen gyors társadalmi változás nem volt jellemző, mint a legutóbbi 50 évben, amikor a térség lakossága megkétszereződött. A rendszerváltoztatás után különösen felgyorsult a növekedés: a szűkebben értelmezett, 17 település által alkotott térség lakosságszáma az 1990 és 2021 között eltelt három évtizedben több mint 50%-kal nőtt.

A népességnövekedésnek a települések infrastruktúrájára, elsősorban a közlekedésére és a szolgáltatásokra gyakorolt hatásait minden nap tapasztaljuk, de társadalmi hatásairól kevés szó esik. A megnövekedett népességszámmal együtt megváltozott a térség lakosságának az összetétele és ennek következményeként a társadalmi elvárásai is különböznek. Meg kell találnunk az „öslakosok” és az elmúlt évtizedekben beköltözők igényei és céljai közötti megfelelő egyensúlyt, közösséget kell létrehoznunk, hogy megmaradhasanak térségünk sajátosságai és mindenki otthonának, ne csak lakóhelyének tekintse a Pilis-Dunakanyart.

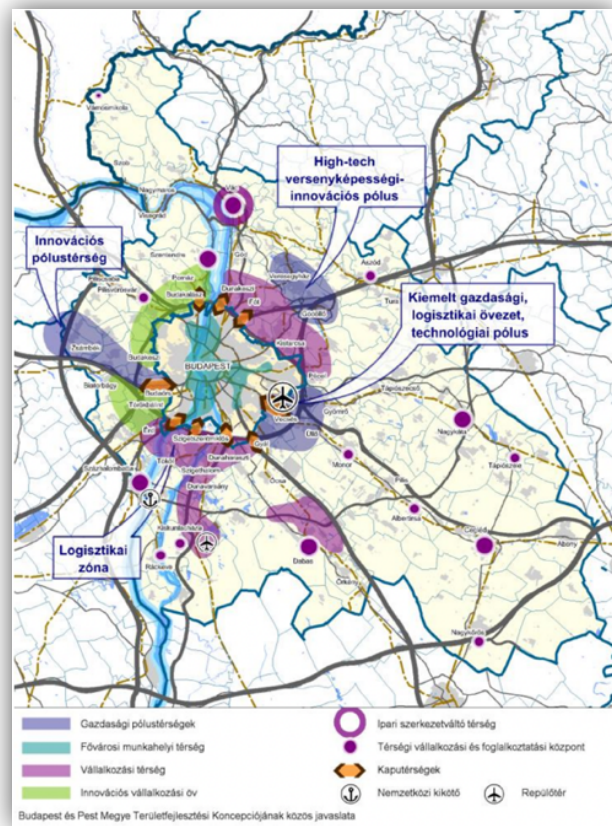
TELEPÜLÉS	LAKOSSÁG 1990	LAKOSSÁGSZÁM 1990-HEZ VISZONYÍTVA	LAKOSSÁG 2021
Visegrád	1 781	104%	1 847
Pilisszentkereszt	2 054	107%	2 206
Dunabogdány	2 723	116%	3 150
Pilisvörösvár	11 067	131%	14 500
Pomáz	12 474	142%	17 660
Szentendre	19 351	142%	27 534
Budakalász	7 928	147%	11 640
Pilisszentlászló	835	152%	1 266
Pilisszántó	1 970	153%	3 017
Kisoroszi	598	166%	992
Pilisborosjenő	2 380	172%	4 097
Csobánka	2 040	174%	3 550
Tahitótfa	3 404	175%	5 953
Szigetmonostor	1 281	214%	2 735
Üröm	3 526	230%	8 119
Leányfalu	1 603	246%	3 946
Pócsmegyer	654	400%	2 619

Önkormányzati vonatkozás

Rendkívül fontos, hogy egy térségi stratégia ne terjeszkedjen túl önmagán. Világosan látnunk kell a különbséget az országos és az önkormányzati hatáskörök és feladatok között. Építenünk kell településeink önállóságára és folyamatos együttműködésben kell előre vinnünk közös ügyeinket. A helyi önkormányzatok kötelező feladatkörét a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §-a ismerteti. Ennek alapján a helyi önkormányzatok feladata többek között különösképpen a településrendezés, a helyi egészségügyi alapellátás, a szociális ellátás, a hulladékgazdálkodás, a közterületek rendben tartása, a bölcsődei-, óvodai ellátás, a hajléktalan-kérdés, a távhő- és a vízközmű szolgáltatás, a helyi nemzetiségi-, sport- és ifjúsági ügyek, a polgári védelem, a településüzemeltetés, a helyi utak karbantartása vagy éppen a helyi turizmus és örökségvédelem. A stratégia ezen önkormányzati feladatok ellátásában is együttműködésre és szakmai konszenzusra törekszik.

A Pilis-Dunakanyar a megyei területfejlesztési programban a budapesti agglomerációs térségen belül földrajzi elhelyezkedéséből fakadó adottságai miatt önmagában nem alkot kiemelt gazdasági pólustérséget vagy vállalkozási térséget, hanem a fővároshoz közelebbi déli, városias területe az innovációs vállalkozási öv részeként, a területének egésze pedig a Dunakanyar Kiemelt Turisztikai Térség részeként jelenik meg. A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptióban a megye egészére vonatkozó jövőkép: „Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye”. Ezen jövőkép eléréséhez három célt határoztak meg:

- I. Társadalmi megújulás (Testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek);
- II. Gazdaság dinamizálása (Az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve);
- III. Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása (A lokális és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet);

A 2021-2027-es európai uniós programozási időszakra a korábbinál kevesebb, öt cselekvési területet (prioritást) határoztak meg, melyek közül a III-V. prioritás érinti elsősorban a Pilis-Dunakanyart, mivel nem kiemelt gazdasági övezet, illetve nem hátrányos térség. Kettős cél a terület természeti értékeinek megőrzése mellett a turisztikai lehetőségek további kiaknázása, ezen felül pedig a települési infrastruktúra, illetve intézményrendszer fenntartható fejlesztése.

- I. Versenyképes Pest megye
- II. Szolidáris Pest megye
- III. Elérhető Pest megye
- IV. Élhető Pest megye
- V. Emberközpontú Pest megye

Az *Elérhető Pest-megye* prioritás célja a közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása, továbbá a megye belső közlekedési kapcsolatainak fejlesztése érdekében. Az *Élhető Pest megye* prioritás célja a települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért. Az *Emberközpontú Pest megye* prioritás célja a képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókot segítő megyei társadalom építése, a magas színvonalú egészségügyi, oktatási, rekreációs és kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést kívánja megvalósítani.

Közüvéleménykutatás

2021 decemberében online és nyomtatott formában mértük fel a térség lakosságának igényeit és szükségleteit, valamint azok fontossági sorrendjét, hiszen Szövetségünk az alapításkor célul tűzte ki, hogy segíteni fogja a térség életkörülményeinek, mindennapjainak és sarkalatos problémáinak javítását, megoldását.

Sikerült elérnünk, hogy 2021 és 2027 között – Pest megye önálló régióvá válásával – a Pilis-Dunakanyari vállalkozások, civil- és egyházi szervezetek, önkormányzatok, közösségek és magánszemélyek is pályázhatnak európai uniós forrásokra. Az elkészült közvéleménykutatás segítséget nyújt ahhoz, hogy meghatározzuk a lakosság térségi fejlesztésekre vonatkozó prioritásait, segítsük azok megvalósulását a 2030-ig tartó közös célok kitűzésével.

Kulcskérdések

Az Átölel a Pilis-Dunakanyari Szövetség 10 fontos szakmai területen szeretné segíteni a térség fejlődését, közös céljaink elérését. Kutatásunk legfőbb célja, hogy meghatározzuk a legfontosabb fejlesztendő területeket települési, mikrotérségi szintre bontva, hiszen mások a problémái a térség főváros-közi városias részének, a Duna menti és szigeti településeknek, a hegyvidéki kis falvaknak és a Pilisi-medence településeinek.

A kérdőív által megjelölt 10 szakterületen belül a válaszadóknak a számukra legfontosabb 3 fejlesztendő területet kellett megjelölniük az egészségügy, sport és életmód, épített és természeti örökségvédelem, oktatás és köznevelés, nemzetiségek és kisközösségek, kultúra és turizmus, helyi gazdák és gazdálkodás, közlekedésfejlesztés, vállalkozások és munkahelyteremtés, szociális ellátás területei közül.

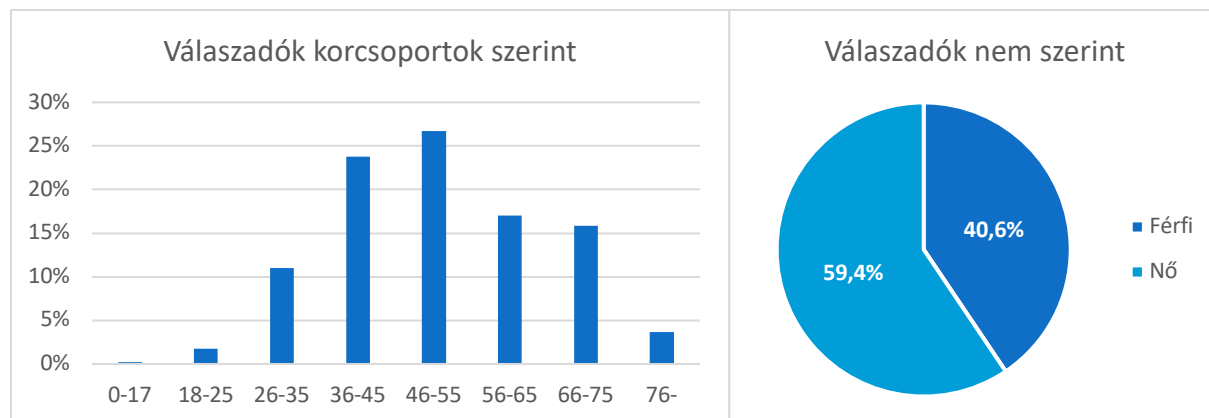
Részletes, a tervezés szempontjából jól hasznosítható válaszok érkeztek a nyitott, szabad

szöveggel megválaszolható kérdésekre is, melyekben a válaszadók saját településének legnagyobb problémáira és megőrzendő értékeire kérdeztünk rá. A válaszok megerősítették problémafelvetéseink megfelelőségét, ugyanakkor visszajelzést nyert az is, hogy a különböző településtípusok és mikrotérségek közötti különbségek az igények és a szükségletek szintjén is megjelennek, egyenként is megállapíthatók konkrét fejlesztendő területek.

A kérdőív feldolgozott válaszait szerkesztett formában az önkormányzatok részére rendelkezésre bocsátjuk, mert a beérkezett problémákör nagyrészt önkormányzati hatáskörbe tartozik, de ugyanakkor célunk, hogy segítsük azok megoldását a célzott pályázatokra való figyelemfelhívással és az egyes jó gyakorlatok bemutatásával, javaslattevéllel.

Kérdőívelemzés

A kérdőívre több mint kétezren válaszoltak, ezen belül a szűken vett Pilis-Dunakanyar térségből (17 településről) érkezett a válaszok 72%-a, az elemzésnél ezen válaszokat vettük figyelembe (a többi válaszadó a Duna bal partjáról, illetve a Pilis Komárom-Esztergom megyei területeiről töltötte ki a kérdőívet).

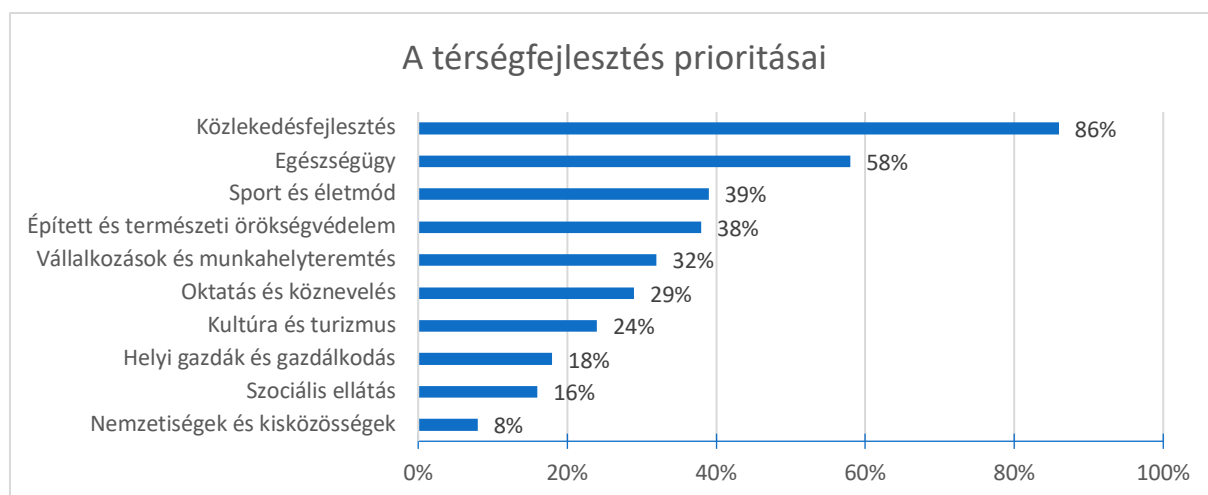

Korcsoporti bontás szerint megállapítható, hogy túlnyomó többségében a 35 és 75 év közöttiek válaszoltak, ami megfelel az országos közvéleménykutatások közéleti aktivitás vizsgálatainál megfigyelhető aránynak. Települések szerint is eltérést mutat a válaszadók lakosságszámhoz viszonyított aránya. Az átlagosnál (a lakosság 1,21%-a) jelentősen kevesebben töltötték ki a kérdőívet Üröm, Pomáz, Pilisborosjenő és Pilisszentlászló lakosai közül, míg nagyon aktív voltak Visegrád, Pócsmegyer és Kisoroszi lakói.

A kutatás során elsődleges célunk a térség problématerképének elkészítése volt. Az előzetesen felmért, a kérdőívben megjelenített problémákat 10 szakpolitikai terület szerint osztottuk fel, amelyek közül a válaszadók a számukra legfontosabb három problématerületet választhatták ki. Az eredmények összesítését követően magasan legfontosabb megoldandó feladatként, az előzetes várakozásoknak megfelelően, a közlekedésfejlesztést jelölték meg a válaszadók. Az egészségügy fejlesztése került a második helyre, amely tekintetében azonban az korcsoportok közötti hangsúlyeltolódás jelentős mértékű: a 65 év feletti lakosság 71%-a, míg a 35 év alatti lakosok mindössze 38%-a szerint jelent kiemelkedően fejlesztendő területet. A problématerkép harmadik fokára – hajszálnyival megelőzve az épített és természeti örökségvédelmet –, a sport és életmód kérdésköre került, amely egyrészt örömdetes, hiszen kifejezi az egészséges és felelősségteljes egyéni öngondoskodásra az igényt, másrészt pedig hasznos figyelmeztető jel a térség döntéshozói felé az elérhető sportolási és az egészséges életmódot támogató környezet fejlesztésének fontosságára.

A térségfejlesztés prioritásait a válaszok százalékos aránya alapján a következőképp kategorizáltuk:

- 35%+ – kiemelten fontos térségi fejlesztési területek
- 21-35% – közepesen fontos térségi fejlesztési területek
- 0-20% – kisebb fontosságú térségi fejlesztési terület

A további 8 szakterületen nincsenek jelentős eltérések a korcsoportok szerinti válaszokban, annál inkább jelentős különbségek mutatkoznak az egyes településekre lebontott visszajelzésekben. A települések szerinti prioritási sorrend összegzése során figyelembe kell venni a kis lakosságszámú települések esetében, illetve az átlagosnál alacsonyabb kitöltési hajlandóságot mutató települések – különösen Üröm, Pilisszentlászló és Pilisborosjenő – esetében, hogy az egyes problématerületeknél egy-egy válasz is jelentős eltérést okozhat az eredményekben.

TELEPÜLÉS	Közlekedésfejlesztés	Egészségügy	Sport és életmód	Épített és természeti örökségvédelem	Vállalkozások és munkahelyteremtés	Oktatás és köznevelés	Kultúra és turizmus	Helyi gazdák és gazdálkodás	Szociális ellátás	Nemzetiségek és kisközösségek
Budakalász	91%	52%	31%	43%	10%	40%	14%	19%	12%	0%
Csobánka	87%	50%	30%	33%	25%	27%	15%	13%	18%	12%
Dunabogdány	87%	53%	33%	38%	33%	40%	20%	20%	27%	16%
Kisoroszi	74%	39%	61%	39%	35%	35%	39%	22%	9%	4%
Leányfalu	89%	62%	35%	51%	38%	11%	19%	11%	22%	8%
Pilisborosjenő	84%	37%	53%	53%	21%	32%	21%	26%	16%	11%
Pilisvörösvár	89%	66%	40%	30%	33%	23%	13%	14%	9%	11%
Pilisszántó	56%	56%	48%	48%	44%	36%	36%	28%	32%	28%
Pilisszentkereszt	71%	41%	53%	65%	18%	6%	53%	24%	12%	6%
Pilisszentlászló	33%	17%	83%	33%	33%	33%	50%	50%	0%	17%
Pócsmegyer	95%	61%	31%	34%	34%	31%	24%	25%	14%	3%
Pomáz	88%	58%	41%	38%	26%	27%	28%	24%	20%	7%
Szentendre	86%	60%	35%	39%	37%	36%	23%	15%	14%	7%
Szigetmonostor	90%	64%	43%	26%	40%	10%	31%	14%	7%	0%
Tahitófalu	88%	78%	48%	36%	30%	29%	30%	18%	21%	5%
Üröm	94%	29%	65%	65%	12%	65%	35%	6%	12%	18%
Visegrád	81%	47%	31%	31%	50%	14%	17%	14%	11%	3%

Kiemelten fontos térségi fejlesztési területek: A részletes adatokat vizsgálva látható, hogy a közlekedésfejlesztés a térség lakosságának legfontosabb igénye. Az egészségügyben az átlagos térségbeli többlet igényeken (kórház, háziorvosok leterheltségének csökkentése) túl leginkább a Szentendrei-szigeten (mentőállomás) és Pilisvörösvári térségben (szakellátás) jeleztek szükségelteteket a válaszadók. A sport és életmód lehetőségek elérhetőségének növelése elsősorban a kistelepüléseken és a nagy népességnövekedést mutató településeken megfogalmazott igény. Az építészeti és természeti örökségvédelem is korrelációt mutat a nagy népességnövekedéssel és az erősebb helyi jellegzetességekkel, építészettel érintett településekkel, de e témakörben is megfigyelhető, hogy a térségben általánosan fontos a természetvédelem, csodálatos környezetünk megóvása.

Közepesen fontos térségi fejlesztési területek: A vállalkozások és munkahelyteremtés kérdésköre a fővárostól való utazási idő növekedésének függvényében változik, elsősorban a nehezebben elérhető kistelepüléseken. Az oktatás és köznevelés tekintetében megállapítható, hogy az országos átlagnál jobb a helyzet, a térséget vizsgálva viszont nincs egyértelmű összefüggés a települések típusa, mérete vagy földrajzi helyzete tekintetében, a szóveges válaszokból következtetve az oktatási intézmények felújítási igénye és a férőhelyhiány jelenti a problémát. A kultúra és turizmus tekintetében

megfigyelhető, hogy az igények elsősorban a Duna jobb partjától távolabb eső kistelepüléseken és Pomázon jelennek meg.

Kisebb fontosságú térségi fejlesztési területek: A helyi gazdák és gazdálkodás, a szociális ellátás és a nemzetiségek, kisközösségek problémáit a válaszadók alacsonyabb számban említették. Mindez visszavezethető arra, hogy a térség fejlettsége és a támogatások intenzitása okán a mezőgazdasági termelés elégségesen működik, a szociális ellátások tekintetében pedig a megyei statisztikák szerint a Pilis-Dunakanyar nem tartozik a hátrányos térségek közé, a nemzetiségekkel kapcsolatban pedig a települések támogató hátteret nyújtottak.

Szabad válaszok

A kérdőíves felmérés második részében a válaszadók szabadon kifejthették véleményüket bármilyen kérdésben, a kérdőívben felsorolt szakterületeken túlmenően is, amely további hasznos és nagy hozzáadott értékkel bíró információval gazdagította kutatásunk eredményeit. A beérkezett visszajelzéseket mindazonáltal értékelhetőségük és beépíthetőségük érdekében igyekeztünk tematikusan csoportosítani.

Közlekedés és infrastruktúra

A térség legfőbb problémáját a túlterhelt, rossz állapotú főutak jelentik, de emellett a települési utak állapota is jelentős fejlesztésre szorul. Szükséges a főbb utak felújítása, valamint a hiányzó gyorsforgalmi utak – M0 észak és M10 – megépítése, elkerülő utak építése.

A tömegközlekedést is fejleszteni kell, növelni kell az esztergomi vasútvonal kapacitását és teljes megújításra szorul a H5-ös HÉV is. Nem megoldott vagy ritka a települések közötti – szigeti busz, pilisi busz – tömegközlekedés, a kötöttpályás megállókat elérhetőbbé kell tenni (járatsűrítés, járat létesítés) a térség távolabbi településeiről is. Megfelelő kapacitású parkolókat kell kiépíteni a nagyobb közlekedési csomópontoknál (P+R) és a nagy forgalmat bonyolító intézményeknél. A Dunát is be kellene kapcsolni a tömegközlekedésbe, fejleszteni kellene és akár ingyenessé tenni a réveket, valamint további helyeken – például Kismaros – indítani.

A víziközmű infrastruktúra sincs a jelenlegi lakosságszámra méretezve, fejlesztendő a vízellátás és az üdülővezeteket is szükséges bekötni a csatornarendszerbe. A felszíni csapadékvíz is sok településen fejlesztésre szorul, valamint az árvízvédelemről is gondoskodni kell.

A gyalogos és kerékpáros közlekedés kapcsán fontos egy térségi szemléletű, településeket összekötő kerékpárút hálózat létrehozása, valamint a hidak megépítése a Szentendrei szigetre, az EuroVelo kerékpárút teljes kiépítése. Legalább a forgalmasabb utak mentén szükséges a járdák kiépítése, a gyalogátkelőhelyek sűrítése és biztonságosabbá tétele, valamint a közvilágítás fejlesztése.

Egészségügy

Szükséges a térségi egészségügy fejlesztése, a betegirányítás központi koordinációja, hatékony betegút szervezés mellett. A szakorvosi ellátás továbbfejlesztésre szorul Pilisvörösvár térségében és megjelent az igény települési szakorvosi rendelésekre. Az orvosi és gyermekorvosi ügyelet folyamatos elérhetőségének megoldását is többen felvetették. A Szentendrei-szigeten szükséges mentő és tűzoltó állomás építése, valamint a szentendrei mentőállomás fejlesztése.

Sport és életmód

Nagy igény mutatkozik a térségben a sportolási lehetőségek bővítésére, főleg a kisebb településeken sportpályákat építésére, játszóterek fejlesztésére, kialakítására. A válaszadók úgy látják, hogy a térség nem használja ki a Dunában rejlő lehetőségeket, több helyen kellene szabadstrandokat létesíteni és csónakházakat építeni. Általánosságban érdemes volna a Duna parti területeket alkalmassá tenni a sportolásra. A túrázási lehetőségekre is jobban fel kellene hívni az emberek figyelmét. Pilisvörösváron felmerült a sportcsarnok építés igénye is.

Természet- és tájvédelem

A térségben rendkívül fontos a természetvédelem, az értékek megóvása, ugyanakkor a természet jobb megismerésének biztosítása. Sokan fontosnak tartják a települések terjeszkedésének megállítását. Főleg a kisebb településeken kifogásolható a levegőtisztaság az égetés miatt, általánosságban pedig az illegális hulladéklerakás okoz gondot. Szükséges a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése is. A zajterhelés csökkentése érdekében a forgalmasabb utak mellett zajvédő falak megépítésére vagy erdősáv telepítésére volna szükség. Sok településen a fák illegális kivágását és pótlásuk elmaradását nehezményezték.

Kultúra és épített örökség

Főleg a kisebb településeken hiányoznak a kulturális programok, a célzottan helyieknek szóló programok, a nagyobbakon pedig a fiatalok hiányolják a szórakozási lehetőségeket. Minden településen fontos a közösségi terek fejlesztése, hiszen több helyen hiányzik a településközpont (Budakalász, Tahitótfalu), valamint kifogásolták az önálló települési arculat, illetve a településspecifikus, vonzó városkép hiányát legalább a főutak mentén, továbbá az értékes épületek méltó állagmegóvását, felújítását is igényként fogalmazták meg.

Oktatás és köznevelés

Az oktatási intézmények infrastruktúrájának fejlesztése további forrásokat igényel, vannak települések, ahol a közoktatás minőségének fejlesztése a cél, az iskolák zsúfoltságának csökkentése mellett. Többen a művészeti képzést hiányolták, valamint igény mutatkozik a helyi munkaerőigényre koncentrálni szakiskolákra és a speciális nevelési igényű gyerekek fejlesztésének lehetőségeire. Megoldandó emellett az iskolák környékén a reggeli, délutáni parkolás helyzete is.

Turizmusfejlesztés

A turizmusfejlesztés fontos a térségnek, azonban megoldandó problémát jelent a látogatók helyi lakosságot nem zavaró parkolási lehetőségeinek biztosítása. Növelné a turizmust a strandok fejlesztése, újra nyitása. Szükséges lenne, hogy minden településen megfelelő vendéglátóhelyeket, szolgáltatásokat találjanak az ide látogatók. Különösen jelentős fejlesztésekre van szükség az ország egyik legszebb településrészén, a hatalmas turistaforgalommal bíró Dobogókőn. A szolgáltatások, vendéglátóhelyek, szálláshelyek kiépítése elengedhetetlen annak érdekében, hogy a térség egyedülálló adottságai valós turisztikai hasznot generáljanak.

További megoldandó feladatok

A helyi munkahely teremtés fejlesztése is megoldandó problémaként jelentkezik, hiszen ezzel csökkenthető lenne az ingázás, a reggeli és esti közlekedési zsúfoltság. A helyi, jó minőségű termékek vásárlásának lehetőségeit szélesíteni szükséges a helyi piacok és a helyi termelők támogatásával. A közbiztonság erősítésére a területen dolgozó rendőrök létszámának növelése nyújtana megoldást. A szociális területen pedig több bölcsődére és idősoththonra lenne szükség.

Megőrzendő értékek

Kiemelkedően magas számban érkeztek válaszok arra a kérdésre, hogy mit szeretnek az környékeliek a saját településükön, mit tartanak megőrzendő értéknek. A teljesség igénye nélkül, a következőkben felsorolunk néhány jellemző választ: természetközelség, zöldterületek, Duna, nyugalom, tiszta levegő, sok fiatal, közösségi programok, civil közösségek, sportolási lehetőségek, kerékpáros fejlesztések, strand, turizmus, zenei programok, kulturális élet, egyházak, hagyományőrzés, nemzetiségi hagyományok, kiváló orvosok, nívós oktatási intézmények, üzletek, vállalkozások, helyi termelők, gondos ügyfélkezelés, odafigyelés, útfejlesztések, zöldhulladékszállítás, HÉV.

Stratégiai irányok

A stratégiai irányok kijelölésénél nagy hangsúlyt fektettünk a közvélemény kutatás- és az elmúlt évek térségi tapasztalataira, valamint helyi, lokálpatrióta szakpolitikai szakértők véleményére is. Ennek alapján határoztuk meg a főbb stratégiai pontokat, amelyek 10 szakterületet érintenek és fognak össze. Fontos leszögezni, hogy egy-egy nagyobb cél számos részcéllal és projekttervvel együtt érhető el, amelyeket a stratégia nem taglal, azonban az előrehaladásnak részét képezik majd. A fejlesztéspolitikai területeket a lakosság által legfontosabbnak tartott prioritások alapján állítottuk sorrendbe.

Fejlesztési elképzelések szakterületenként

Közlekedésfejlesztés

A térség egyik legnagyobb problémája főútjaink telítettsége és az, hogy az ország nyugati része csak a fővároson keresztül közelíthető meg. A 10-es út kisebb felújítási munkálatai lezajlottak, tavasszal pedig megkezdődik a 11-es főút szentendrei szakaszának felújítása, amely áteresztőképességet növelő forgalomtechnikai változtatásokat és a közlekedési lámpák összehangolását is

magában foglalja. A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. tájékoztatása szerint elkezdődik a budakalászi elkerülő út kiépítése. A tartós megoldást jelentő további fejlesztések – a Szentendrét és Pilisvörösvárt elkerülő út, az M0 északi és nyugati szakaszának és az M10-nek a megépítése – hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a térség lakossága kényelmesen, gyorsan és biztonságosan járhasson munkába, illetve érkezhessen haza otthonába. Ezek a fejlesztések a páratlan természeti értékekkel bíró térségünk megóvása céljából, a környezetvédelmi előírások figyelembevételével valósíthatók meg.

A közösségi közlekedés fejlesztése valós alternatívát kínálhat a térség közlekedési problémáinak egy részére. Az Esztergom-Budapest vasútvonalon a felújítást követően új emeletes motorvonatok álltak forgalomba, de népszerűsége okán kapacitáshiánnyal küzd a vonatközlekedés. Elkészült a Budapesti Agglomerációs Vasúti Stratégia, mely szerint teljeskörűen felújítják a H5 HÉV vonalat, teljesen új állomás épül Szentendrén és Pomázon. Megújulnak a HÉV megállók és a régi szerelvényeket is újra cserélik, alkalmassá téve a középtávú terveknek megfelelően az M5 metró tervei szerinti üzemre. Fontos a térségi buszjáratok rendszerének felülvizsgálata, a települések közötti és a kötöttpályás közlekedésre ráhordó járatok kialakítása, a mentetrendek összehangolása annak érdekében, hogy a lakosság kényelmes, biztonságos és tervezhető körülmények között utazhasson.

Az alternatív közlekedési eszközök legelterjedtebb formája a kerékpározás. Meg kell teremteni a települések közötti biztonságos kapcsolatokat térségi hálózat kialakításával, valamint be kell kapcsolni a turisztikai térségünket az EuroVelo kerékpárút hálózatba. A Szentendrei-szigetre vezető gyalogos-kerékpáros hidak a térségi tömegközlekedés jobb elérését is elősegíthetik. A kerékpáros, gyalogos és autós konfliktusok elkerülése azonban mindannyiunk közös érdeke, ésszerű fejlesztésekre van szükség.

A gyalogos közlekedést is segíteni kell a nagyforgalmú utak mentén települések közötti járdák és biztonságos gyalogátkelők kiépítésével.

Egészségügy

Településeink egészségügyi ellátásában jelenleg kulcsszerepet játszik a Szentendrei Rendelőintézet, amely sokat fejlődött az elmúlt években mind eszköz, mind pedig kapacitás terén, illetve egynapos sebészeti beavatkozásokra is alkalmassá vált. A megnövekedett terhelés miatt azonban régi vágya a térségnek a minőségi, teljes körű és sürgős esetben könnyen elérhető kórházi ellátás biztosítása. A megoldást egy Észak-budai Centrumkórház, addig pedig egy megfelelően koordinált betegirányítási

szisztéma adhatná meg az Országos Kórházi Főigazgatóság területi szervező irodájának létrehozásával.

Bár rendelőintézeteink jelentős megújuláson mentek keresztül az elmúlt években, a térségben igény mutatkozik gyermekszakrendelő létrehozására, kihelyezett szakrendelésekre, valamint az ügyeleti rendszer megújítására, például hétfélig baleseti és gyermekorvosi ügyelet bevezetésére. A mentőállomások körülményeit és területi lefedettségét tovább kell fejleszteni. Sürgős esetekben ugyanis ők az elsők, akik kapcsolatba kerülnek a betegekkel, szerepük életmentő lehet, ezért mentális és fizikai frissességük megőrzése és technikai eszközeik minősége érdekében plusz források bevonásával és önkormányzati együttműködéssel fejlesztenünk kell az állomásokat. Rendkívül fontos a megelőzés is, ezért támogatni kell a szűrőprogramokat és ajánlott a nem kötelező védőoltások támogatása.

Háziorvosaink ismerik leginkább pácienseik egészségi állapotát, illetve ők azok, akik betegség esetén először találkoznak a panaszokkal. Rendkívül fontos szerepük van az egészséges életmóddal kapcsolatos tanácsadásban, a betegirányításban és a súlyos, krónikus állapotok megelőzésében. Munkakörülményeik és eszközeik fejlesztése kiemelt fontosságú, csakúgy, mint a szakmai tapasztalataik egymással való megosztásának, konzultációknak a lehetősége, amelyet a praxisközösségek jól bevált rendszere támogatni tud, így ösztönözni kell ezek létrejöttét. A háziorvosok munkáját nagyban segíthetik az okoseszközök és egy egészségügyi call-center, melyek által csökkenthetők a praxisok terhei, továbbá fejleszteni kell a telemedicina és a távvizit lehetőségeit.

Számos sportág nevelőegyesülete működik térségünkben. A gyermekek egészséges fejlődésének, mentális és fizikális állapotuk fejlesztésének elengedhetetlen eszköze a sport. A térség adottságai a szárazföldi és vízi sportokat kedvelők számára egyaránt optimálisak, a mindennapos testnevelés és testmozgás lehetőségét azonban a járványhelyzet nagymértékben korlátozta. Ahhoz, hogy a helyben működő sportegyesületek megfelelően tudjanak

foglalkozni gyermekeinkkel, meg kell kapniuk az ahhoz szükséges anyagi és infrastrukturális segítséget, hogy megfelelő körülmények között, eredményesen oktathassanak.

A szabadidős sportok egyre népszerűbbek, ma Magyarországon körülbelül 6 millió embernek van például kerékpárja, amelyet rendszeresen vagy alkalmanként használ. A Pilisi-Parkerdő pedig a 2021-es évben 30 millió látogatónappal számolt, így az aktív kikapcsolódás térségi jellemző. Ennek kapcsán szükségesnek tartjuk, hogy a futás, kerékpározás és a szabadban végezhető egyéb sporttevékenységek feltételeit széles körben biztosítsuk megfelelő kerékpárutak, túraútvonalak, kültéri szabadidőparkok kialakításával és legalább 3 évszakos használatra alkalmas fenntartásával, tekintettel arra is, hogy térségünk kiemelten vonzó turisztikai célpont hazánkban.

A sportos, egészséges életmóddal bizonyítottan megelőzhetők a betegségek, növelhető az egészségben eltöltött életévek száma. A mindennapos testmozgás, az egészséges táplálkozás és az egészségmegőrző életmód fontosságát egyre szélesebb körben ismerik fel és tesznek érte – ez igaz valamennyi korosztályra. A helyben működő civil- és sportszervezetek, valamint alapítványok rendszeres szervezői az ehhez társuló kampányoknak, szűrőprogramoknak és sportrendezvényeknek, amelyeket szükség szerint pályázati és hazai forrással is javasolt támogatni, illetve kialakítani egy szabadon hozzáférhető tudástárat, amely segítséget nyújt az egészséges életmód kialakításához és fenntartásához

Épített és természeti örökségvédelem

A Pilis, a Visegrádi-hegység és a Dunakanyar térsége olyan természetvédelmi értékeket rejt, amelyek nemcsak hazai, de európai viszonylatban is kiemelkedőek. A ritka, védett növény- és állatfajok között több olyan bennszülött faj is található, amelyek csak nálunk fordulnak elő, ezért megőrzésük a mi felelősségünk. A térség értékei közül ki kell még emelnünk a barlangok gazdagságát és az egyedülálló tájat is. Mindezeknek köszönhetően a területet nemzeti parkká nyilvánították, majd az európai uniós

csatlakozást követően Natura 2000 védelmet is kapott. A Duna-Ipoly Nemzeti Park idén ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. A természeti értékek megőrzése napjainkban csak aktív természetvédelmi tevékenységekkel lehetséges.

A Pilis és Visegrádi-hegység területe és a környező községek részei a Pilis Bioszféra Rezervátumnak. Az UNESCO által adott cím azt jelenti, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani az itt élő emberek és az egyedülálló bioszféra kapcsolatára.

A Pilisi Parkerdő egy évben jelenleg 30 millió látogatónapot számlál. A Pilis és a Visegrádi-hegység gyönyörű vidékei és erdei nagy gondosságot és odafigyelést igényelnek. Véleményünk szerint szükséges a Pilis és a Visegrádi-hegység tájvédelmére, az erdei utak és kiszolgáló létesítmények karbantartására nagyobb hangsúlyt fektetni. Oda kell figyelniük a turistaházak, kilátók és közösségi terek rendezettségére, méltó állagmegóvására.

Térségünket átöleli a Dunakanyar. A helyieknek több, mint 1000 éves kapcsolata van a folyóval, amely végig kísérté a térséget az elmúlt évszázadokon, így szerves része a helyi mindennapoknak. Elengedhetetlen, hogy az itt élők számára közvetlen kapcsolatot biztosítsunk a Dunával sportolási és kikapcsolódási céllal egyaránt, miközben tiszta és rendezett, érték- és állagmegóvó partszakaszokat kell fenntartanunk, amelyek egészséges és tiszteletteljes viszonyt kívánnak meg a víz és az ember között.

Otthonunk 1000 éves múltra visszatekintő vidék, mely a római-kortól a magyar történelem viharos századain át a mai napig az ország egyik ékszerdoboz maradt. Természeti örökségünk mellett épített örökségünk is páratlan és egyedülálló, gazdag történelmi és kulturális kézjegyek nyomainak sokasága hatja át épületeinket, közttereinket, szakrális emlékeinket egyaránt. Rendkívül fontos éppen ezért épített örökségünk védelme, múltjához méltó megóvása az utókor számára. Távalti céljaink között szerepel, hogy a Pilis-Dunakanyar világörökségi nyilvántartásba kerüljön, ezt erőnkhez mérten szeretnénk előmozdítani.

Vállalkozások és munkahelyteremtés

A térség fejlődése szempontjából elengedhetetlen, hogy a vállalkozások kedvező gazdasági környezetben működhessenek. Ez nem csupán a térség adóbevételei, de a munkahelyteremtés és az ingázás csökkentése érdekében is fontos lépés. Szükséges a rendelkezésre álló eszközökkel segíteni a helyben működő vállalkozásokat, akik így új munkahelyeket teremthetnek a helyiek számára, növelhetik a térségben felhasználható adóbevételeket, valamint képesek lesznek kapacitásnövelő beruházások megvalósítására, amely hozzájárul a térség infrastrukturális fejlődéséhez és a könnyen, gyorsan elérhető termékek és szolgáltatások körének bővüléséhez. Térségünk különösen szerencsés helyzetben van, hiszen nem tartozik a hátrányos térségek közé, jelenleg is rendelkezik olyan gazdasági potenciállal, amelyre építhetünk, amely továbbfejleszthető.

2022. január 1-től 2400 milliárd forintos keret áll rendelkezésre a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Pluszban (GINOP Plusz) köszönhetően, amelyből a térség helyi vállalkozásai is részesedhetnek. A GINOP Plusz pályázati lehetőségei között kapacitásfejlesztésre, foglalkoztatásbővítésre, technológiai fejlesztésekre is lehetőség nyílik, így a térség gazdasági és versenyképességi céljaihoz nagymértékben hozzájárulhat. Ennek feltétele, hogy a helyi vállalkozások kihasználják az előttük álló széleskörű pályázati lehetőségeket, hozzájussanak a fejlesztési forrásokhoz. Támogatni kívánjuk a helyben működő vállalkozások sikeres forráslelőését, fejlesztéseik megvalósítását, fenntarthatóvá válását.

A vállalkozások társadalmi felelősségvállalása egyre inkább előtérbe kerül hazánkban is, egyre több vállalkozás ismeri fel felelősségét a társadalmi ügyek megoldásában. Egy helyi vállalkozás akkor lesz szerves része a térségi mindennapoknak, ha kölcsönösen számíthatunk egymásra. Fontosnak tartjuk, hogy egy helyben működő cég vagy vállalat tevékenységével hozzájáruljon a közösség életminőségének jobbá tételéhez is. Buzdítjuk erre vállalkozásainkat és örömmel látjuk, hogy jelen pillanatban is számos jó példát láthatunk.

Oktatás és köznevelés

A Pilis-Dunakanyar lakosságszáma évről évre növekvő tendenciát mutat, amelyet a fővárosból vagy más nagyobb településekről való kiköltözésen túl a gyermekvállalási kedv jelentős növekedése is eredményez. Az elmúlt időszakban számos köznevelési intézményt sikerült felújítani, vagy új épületet átadni, mindezek mellett további épületfelújításokra van szükség, akár pályázati források bevonásával. A megfelelő nevelési-oktatási infrastruktúra nélkülözhetetlen, ha a térséget a jövő generációi számára építjük, ezért szükséges az óvodai férőhelyek számának további bővítése és óvodáink működési feltételeinek fejlesztése is. A magas gyermeklétszámból fakadó diverzitás miatt hozzá kell járulnunk a Nevelési Tanácsadók munkakörülményeinek javításához, valamint egy Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény megteremtéséhez, melyhez feltétlenül szükséges a személyi és tárgyi feltételek kialakítása.

Az előttünk álló években elengedhetetlen pedagógusaink bérrendezése. A Kormány 2022-től 10%-kal emelte pedagógusaink bérét, azonban a gazdasági teljesítőképességéhez mérten további növekedésre lehet számítani. E mellett számos alternatív megoldás is felmerülhet, többek között a fellelhető jogyakorlatok átvétele vagy a cafeteria rendszer bevezetése a helyi pedagógusok körében annak érdekében, hogy a térség nevelői, oktatói méltóképpen kapjanak elismerést a nemzet felemelkedése érdekében végzett fáradhatatlan munkájukért. Hasonlóképpen fontos pedagógusszállók kialakítása, hogy a lakhatást megkönnyítsük és az ingázást problémáit csökkentsük.

Középiskoláink magas színvonalú oktatást nyújtanak, ennek eredményeként jó arányban jutnak be hallgatók a felsőoktatásba. A térség szakiskolai ellátása viszont jelentős fejlesztést igényel. Kérdés azonban, hogy a megszerzett tudást miképpen tudják a térség javára fordítani, adott esetben helyben kamatoztatni. Fontos lehet, hogy a fiatalok már az általános iskola, illetve a gimnázium végén, akár a pályaválasztási vagy pályaaorientációs tanácsadások keretében elérhető lehetőségként számoljanak a térségi munkavállalással, ezáltal szakmájukban helyben tudjanak majd elhelyezkedni. Ez az elképzelés összefügg a munkahelyteremtéssel és a települések szakember-ellátásával egyaránt.

Kultúra és turizmus

A turizmus jelen pillanatban a nemzetgazdaság egyik húzóágazata, amely az ország GDP-jének több, mint 10%-át adja, ezzel együtt pedig a foglalkoztatás egytizedét is. Ha a Pilis-Dunakanyar adottságaiból indulunk ki, háromféle turizmusról beszélhetünk: kulturális turizmusról, aktív turizmusról és gasztroturizmusról. Olyan kulturális kínálattal rendelkezünk, amely országosan is egyedülálló, természeti és épített örökségünk szintén kuriózum, a tájegység nemzetiségi sokszínűsége pedig a vendéglátásban is megjelenik. Ha ezen szolgáltatók megfelelő segítséget kapnak, a hungaricumok mintájára „Pilis-Dunakanyarikumok” is megjelenhetnek a kínálati piacon, tovább öregbítve térségünk vonzerejét.

A turizmus fejlődéséhez elengedhetetlen a térségünk megközelítésének javítása, a közlekedés fejlesztése. Az utak állapotának javításán túl jelentős bevételt jelenthet a kerékpáros turizmus az EuroVelo hálózat kiépítésével, a Duna bal parti vasút jobb elérhetősége, valamint a dunai turistahajók fejlesztése is. A szektor legnagyobb kihívása ugyanakkor, hogy ne csupán az átutazó, hanem a hosszabb ideig itt tartózkodó turistákat is meg tudjunk szólítani. Jelen

pillanatban a Pilis-Dunakanyar nem céldesztnáció, jellemzően inkább az átutazó turisták látogatják, amely az egyik legfőbb kiváltó oka a helyi lakosság turistákkal szembeni fenntartásainak, hiszen így egy adott időpontban összpontosul az ide látogató sokaság, amely növeli a település telítettségének érzését. A vendégéjszakák számának emelésével és a többnapos turizmus meghonosításával az itt tartózkodás nem tömbösítve és zsúfoltan, hanem hatékonyan szolgálná a helyi turisztikai szektort. Ehhez megfelelő mennyiségű és minőségű szálláshely kialakítására és a meglévők fejlesztésére van szükség, kiemelten figyelve az ifjúsági turizmusra is.

Országos szinten is kiemelt turisztikai desztinációkkal rendelkezik térségünk, mint a visegrádi vár, a Szentendrei Skanzen vagy történelmi óvárosaink. Ezekhez a turisztikai célpontokhoz a kapcsolódó kulturális eseményeknek, teátrumoknak, szezonális rendezvényeknek kiemelt szerepük van a lakosság kulturális életében, identitásában, valamint az idelátogatókra irányuló vonzerő megteremtésében

egyaránt. Rendkívül fontos tehát az épített örökségünk állagmegóvása, közttereink, monumentális épületeink felújítása és közösségi programjaink megőrzése, amely alapvetően megteremti a térség turisztikai vonzerejének növelését, országosan és határainkon kívülről is céldesztnációként való megjelenését.

Helyi gazdák és gazdálkodás

Gazdag termőterületeink és növénytermesztéshez ideális térségi adottságaink vannak. A növénytermesztés évszázadok óta sajátja e vidéknek, a földművelési kapacitásfejlesztési támogatások köre pedig a rendszerváltás óta nem volt ilyen sokrétű, mint napjainkban. Mégis vannak parlagon heverő termőterületek, amelyeket kivontak a művelés alól, majd belterületbe vonás után lakóövezetként hasznosultak. Amennyiben a lakóövezeti beépítésre nem került sor, e területeknél célszerűbb volna, ha mezőgazdasági terményekkel, kertészeti ágazati fejlesztésekkel és munkahelyteremtéssel segítenék a térség gazdaságát.

Az állattartás mindig is fontos részét képezte falvaink mindennapjainak. A helyi gazdák és gazdálkodók támogatása elengedhetetlen ahhoz, hogy bővítsük a helyi állattartás, -tenyésztés és -gazdálkodás lehetőségeit. Ez nem csupán azért fontos, mert a helyben tenyésztett állatok az egészséges táplálkozás és az élelmiszerbiztonság irányába mutatnak, de a róluk való gondoskodás a felnövekvő generációkat is szorgalmassá, teherbíróvá teszi.

Bővelkedünk helyi termékekben és termelőkben is. Ahhoz, hogy országsszerte és a nagyvilágban is megismerhessék a térség gazdag termékkínálatát, segítenünk kell a helyi termelőknek. Fontos lehet a piacra jutásának támogatása, a fogyasztói tudatosság növelése, a Pilis-dunakanyari termelők és kisvállalkozók pályázati lehetőséghez segítése és a fenntarthatóság megteremtése.

Szociális ellátás

Az elmúlt 10 évben a foglalkoztatottság országos szinten egymillió fővel emelkedett, a munkanélküliségi ráta pedig 4% alatti. Sok édesanya is korábban tér vissza a munka világába, ezért fontos a bölcsődei férőhelyek számának emelése. A családok védelmében tett intézkedéssorozatból nem maradhat ki a helyben megnövekedett igényekre adott reakció és válasz, ezért szükséges térségünkben is emelni a bölcsődei ellátás kapacitását és színvonalát, és örömmel nyugtázzuk, hogy elindult a dajkák, szociális

dolgozók, a szociális ellátásban tevékenykedők bérszínvonalának emelkedése is.

Lényeges, hogy sokan vannak, akik nem csak karácsony közeledtével, de egész évben segítenek a rászorulóknak, nélkülözőknek. Ők olyan helyi magánemberek, civil szervezetek, egyházak és intézmények, akiket a hathatós segítség érdekében támogatnunk kell, forrásokhoz kell juttatnunk őket, kéréseiknek, szükségleteiknek pedig nyitott fülekre kell találniuk éppen úgy, ahogyan ők is nyitott füllel, szemmel és szívvel járnak a nehezebb sorsú embertársaink között. Nagyanyáink és nagyapáink annak idején a mi kezünket fogták, most sok esetben ők szorulnak támaszra. Fontosnak tartjuk az időseinkről való gondoskodást, az őket ápolók anyagi és lelki támogatását. Az intézmények körülményeinek javítását és méltó időskor megélésének biztosítását. A házigondozás keretében javasoljuk a jelzőrendszeres hálózat kiépítését, az idősek nappali ellátásának átgondolását a lefedetlen területeken, valamint az otthonápolási formák erősítését.

A szociális ellátórendszerhez nem illeszkedve, de a fentebb megjelenő civil támogatórendszerre épülve megjelent igényként az állatmenhelyek támogatása is, ennek indokán ezen pont alá került beemelésre.

Nemzetiségek és kisközösségek

A Pilis-Dunakanyarban számos nemzetiség és kisközösség él együtt, akik példamutatónak ápolják hagyományaikat. Svábok, szerbek, horvátok, szlovákok vagy éppen romák, generációk óta képviselik nemzetiségüket térségünkben, mint közös otthonunkban. Nem csupán vallásuk, hagyományaik, de életszemléletük is megjelenik alkotásaikban, közösségi eseményeiken és épített örökségükben is. Magától értetődő, hogy meg kell őriznünk kulturális, nemzetiségi sokszínűségünket és ápolnunk kell hagyományainkat.

2022. január 1-től megnyílik az uniós támogatások kerete a térségi kisközösségeink előtt is. Ez azt jelenti, hogy eddig sosem látott támogatási forrás áll majd rendelkezésre a kulturális sokszínűség és a hagyományőrző rendezvények méltó ápolásához. A nemzetiségek és a kisközösségek, civil szervezetek életében meghatározó gondolat, hogy ki és hogyan viszi majd tovább azt a nemzeti örökséget, amelyet kapott. Pályázati források bevonásával segítséget tudunk nyújtani ahhoz, hogy a közösségek még számos generáción keresztül meg tudjanak maradni saját értékeik, identitásuk mentén.

A kisközösségek életében a személyes találkozás a legértékesebb. Fontos tehát, hogy a kapcsolattartás településeken átnyúló legyen, illetve az is, hogy megteremtjük a lehetőségét annak, hogy ezt a sokszínű kulturális örökséget az ország más területein élők is megismerhessék közösségi események, rendezvények és személyes találkozások által.

A munkacsoporti rendszer

A stratégiai célok megvalósításához három dolog szükséges. Először is megfelelő eszközrendszer, amely jelen esetben információt, szakértelmet és elhivatottságot jelent. Másodsorban olyan szervezeti háttér és együttműködés, amely biztosítja a feladatok operatív szintű megvalósítását. Végül pedig a szükséges mértékű, lehívható és felhasználható anyagi forrás.

Az Átölel a Pilis-Dunakanyar Szövetség 2021 novemberében felállított 10 szakmai munkacsoportot annak érdekében, hogy a fenti célokat szakértő, gondoskodó és elhivatott kezek munkája által vigyük sikerre. A munkacsoportok számára a vezetőkön keresztül bárki tehet javaslatot, megoszthatja gondolatait, ötleteit a térség jövőjével kapcsolatosan, amelyekből adott esetben akár parlamenti előterjesztések is készülhetnek. Ez a rendszer és struktúra biztosítja a szakmai irányok hitelességét, a feladatok szakszerű kijelölését és

végrehajtását, valamint a folyamatos információáramlást. Hálásak vagyunk, hogy elfogadták a felkérést azok a szakértők, akik a Szövetség 10 munkacsoportját vezetik. Az ő feladatuk volt többek között jelen stratégia szakmai véleményezése is.

A munkacsoport-vezetők: dr. Pázmány Annamária – egészségügy, Czakó Márton – sport és életmód, dr. Vitályos Eszter – alapító, Pintér Ádám – közlekedés és infrastruktúra, Kádárné Monori Éva – oktatás és köznevelés, dr. Magyar Gábor – gazdálkodás és hagyományőrzés, Szebeni Márton – vállalkozásfejlesztés, Zeller Tibor – turizmusfejlesztés, Csontos Dömötör – természet- és tájvédelem, Szurmay János – nemzetiségi és kisközösségek. A kultúra a turizmushoz kapcsolódik Aknay János és Bede István vezetésével, illetve hamarosan a szociális munkacsoport is létrejön.

A megvalósítás folyamata

Egy stratégiai dokumentum elengedhetetlen része, hogy ütemezze a benne foglaltak megvalósulását. Az ütemezés a fejlesztéspolitikában három részre osztható.

- **Előkészítés**

Ebben a szakaszban folynak a szakmai és társadalmi egyeztetések, a tervezés és a pénzügyi források kijelölése, valamint a nagyobb stratégiai célok mellett a kisebb, a megvalósulást segítő részcélok megjelölése és tervezése.

- **Lobbyi**

A lobbyi szakaszában általában a terület országgyűlési képviselőjének apparátusa összeállítja a szükséges háttérdokumentációt, majd a megfelelő döntéselőkészítő bizottságok elé tárják azt. Adott esetben ebből előterjesztés készül, amelynek elfogadása esetén hozzárendelik és jóváhagyják a pénzügyi forrást.

- **Megvalósítás**

A záró szakasz a kiviteli tervezéssel indul, majd megkezdődik az érdemi munka az adott helyszínen, amelyhez lehívják a rendelkezésre álló forrást, megvalósítják a projektet.

A stratégiában meghatározott célok mindegyike ezen folyamat mentén zajlik azzal a fontos kikötéssel, hogy a kisebb részcélok és fejlesztések dinamikusan haladhatnak abban az esetben, ha a kormányzati és az önkormányzati együttműködés is adott, valamint partnerségen alapul a térség fejlődése érdekében.

A stratégia arra tesz javaslatot, a 10 szakpolitikai ágazat fejlesztésének prioritási sorrendje a lakosság véleményét tükrözze, tehát legfontosabb feladatként a közlekedésfejlesztés, majd az egészségügy és a sport és életmód emelkedjen ki, ezt kövesse az épített és természeti örökségvédelem, a vállalkozásfejlesztés és munkahelyteremtés, majd az oktatás és köznevelés helyzetének javítása, a kultúra és a turizmus fellendítése, a helyi gazdálkodók megsegítése, a szociális ellátás fejlesztése, végül pedig a nemzetiségi és kisközösségek támogatása.

Pénzügyi források

A magyar gazdaság teljesítőképessége dinamikusan fejlődött az elmúlt évtizedben, így a rendelkezésre álló pénzügyi források is sokkal magasabbak, mint 2010 előtt voltak. A gazdasági növekedés ma +6,4 százalékos. A relatív fejletlenebb Pest megye levált az EU-átlagnál fejlettebb Budapestről és önálló régiót alkot 2021-től, amelyet már az Európai Bizottság is jóváhagyott. Emiatt megváltozott a regionális támogatási térkép is, mindezek nyomán pedig a 2021-2027-es uniós fejlesztési ciklusban Pest megye már önálló régióként jogosult uniós forrásokra, amelyek nagyságrendje így jelentősen megnőtt.

	2009	2021
GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS (%)	-6,6	+6,4
FOGLALKOZTATOTTAK SZÁMA (MILLIÓ FŐ)	3,7	4,7
MUNKANÉLKÜLISÉGI RÁTA (%)	12	3,8
BRUTTÓ ÁTLAGKERESET (FORINT)	198000	428000
MINIMÁLBÉR (FORINT)	73500	200000*
SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ (%)	36	15
MUNKÁLTATÓI ADÓ (%)	33,5	13*
TÁRSASÁGI ADÓ (%)	20	9
BERUHÁZÁSOK ÉRTÉKE (MRD FORINT)	5500	15000
IPARI TERMELÉS (%)	-17,7	+11
KÜLFÖLDI KÉZBEN LÉVŐ ÁLLAMADÓSSÁG ARÁNYA (%)	60	30
HÁZTARTÁSI DEVIZAHITELEK ARÁNYA (%)	67	0,5
ÁLLAMADÓSSÁG KAMATKIADÁSA (%)	4,1	2,3

Támogatások és térségi fejlesztési lehetőségek

A 2010 óta eltelt időszakban a térségünkben megannyi beruházás, fejlesztés történt, köszönhetően a hazai kormányzati és uniós támogatásoknak. E támogatások mértékénél figyelembe kell vennünk, hogy 2021 előtt a régió adatait a fővárosiakkal együtt értékelték, így a Közép-magyarországi Régió (és annak részeként Pest megye) az EU átlagnál magasabb fejlettségi szintet ért el, melynek következtében a megye és a térségünk nem kapta meg azon forrásokat, mint az ország többi régiója.

2010-2021-ig EU-s operatív programok révén (másfél uniós költségvetési ciklus alatt) összesen 54,43 milliárd forint támogatást ítélt meg a térség számára. Az ország gazdasági fejlődésével lehetősége nyílt a Kormánynak, hogy a régiós besorolás miatt hátrányban lévő térségben az elmúlt pár évben egyre jelentősebb hazai források érkezenek a fejlesztésekre, ezek összesen 12,37 milliárd Ft támogatást jelentettek az önkormányzatok normatív állami támogatásán és a meghatározó segítséget jelentő adósságtávállalásán kívül. Egyedi kormánydöntésekkel további segítség érkezett a térség fontos projekteihez.

Az Európai Uniós fejlesztési források felhasználására az úgynevezett operatív programokban foglaltak szerint nyílt lehetőség. Az operatív programok egy-egy szakterületet ölelnek fel, az alábbiak szerint:

- KEOP és KEHOP – környezetvédelmi, energetikai, vízügyi és árvízvédelmi fejlesztések
 - 27,9 milliárd Ft
 - például: szentendrei mobilgát, visegrádi gát, szentendrei szennyvíztisztító, lakott területek csatornázása, energetikai korszerűsítések
- KMOP és VEKOP – a közép-magyarországi térség fejlesztése
 - 16,7 milliárd Ft
 - gazdasági, turisztikai, intézményi, önkormányzati és közlekedésfejlesztések
- Vidékfejlesztési Program – mezőgazdasági termelés, élelmiszer-feldolgozás, erdőgazdálkodás
 - 3,9 milliárd Ft
 - mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók támogatása
- További Operatív Programok (ÁROP, EKOP, IKOP, KÖFOP, MAHOP, TÁMOP)
 - 3,9 milliárd Ft

Hazai forrásból az elmúlt években a következő támogatások érkeztek:

- Sportfejlesztések – sportegyesületek, sportpályaépítés, tornaterem és tanuszoda építés
 - 9,1 milliárd Ft
- Magyar Falu Program – kistelepülések fejlesztéseinek támogatása (2021)
 - 1,5 milliárd Ft
- 5000 fő feletti települések – önkormányzati és oktatási fejlesztések támogatása (2021)
 - 1,3 milliárd Ft
- Civil kezdeményezések – civil szervezetek, hagyományőrzés, nemzetiségek támogatása
 - 518 millió Ft
- Egyedi kormányzati támogatások, például:
 - Szentendre Regionális Déli Vízbázis kármentesítés – 5,5 milliárd Ft
 - Pilisvörösvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégia – 3,5 milliárd Ft
 - Művészetmalom középső szárnyának befejezése – 223 millió Ft

Az új regionális besorolásnak köszönhetően a következő időszakban Pest megye is a gazdasági fejlettségének megfelelő mértékben részesülhet a támogatásokból, így jelentős közlekedésfejlesztési, vízgazdálkodási, környezetvédelmi és gazdaságfejlesztési forrásokra számíthat:

- A térségi elkerülő utak ésszerű kialakítása és kijelölése
- A 10-es és a 11-es út tehermentesítése, fejlesztése, az M0 északi szakasz megépítésének támogatása
- A HÉV vasúti-közlekedés javítása és a Budapesti Agglomerációs Vasúti Stratégia szerinti jelentős fejlesztése, új szerelvények beszerzése
- Csapadék és szennyvízelvezető hálózat rekonstrukciója az érintett településeken
- A Visegrád700 program támogatása
- A Pilis-Dunakanyar UNESCO világörökségi helyszínné nyilvánítása és a Pilisi Parkerdő átfogó fejlesztése
- A GINOP+ és a TOP+ 2400 milliárd forintos uniós forrásainak minél szélesebb bevonása a térségbe
- Történelmi belvárosaink, műemléképületeink és köztereink állagmegóvó felújításának támogatása
- Bölcsődei és óvodai férőhelyek számának növelése, szociális és egészségügyi intézmények, valamint mentőállomások felújítása és fejlesztése
- Kisközösségeink, szerb, horvát, dalmát, roma és magyar hagyományőrző csoportjaink támogatása hagyományaik és kulturális sokszínűségük megőrzése érdekében

EU 21-27

„Pest megye eddig lemaradásban volt, mostantól viszont olyan források állnak rendelkezésre, amelyek korábban nem.” Így fogalmazott tavaly ősszel dr. Vitályos Eszter, aki 2016-óta dolgozott azon, hogy az elmaradottabb Pest megyei térséget leválasszák Budapestről és az itt működő vállalkozások sokkal nagyobb mértékű uniós forrásokhoz juthassanak.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának európai uniós fejlesztéspolitikáért felelős államtitkára sajtótájékoztatón mondta el: 2016-ban Szabó Istvánnal (Fidesz-KDNP), a Pest Megyei Közgyűlés elnökével, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségével (TÖOSZ) és a Nemzetgazdasági

Minisztériummal közösen indították el a kezdeményezést, melynek eredményeként a Pest megyei emberek, vállalkozások, önkormányzatok, egyházi és civil szervezetek számára is megnyílhatnak nagyobb mértékben az uniós pályázati lehetőségek. Úgy fogalmazott: ez azért történelmi siker, mert a Budapesthez képest kevésbé fejlett Pest megyére jóval kedvezőbb európai uniós feltételek lesznek érvényesek a 2021-2027-es időszakban és az érintettek nagyságrendekkel nagyobb forráshoz juthatnak majd, mint valaha.

Pest megyében 187 településen 18 járásban több mint 1,3 millió ember él. A regisztrált vállalkozások száma több mint 230 ezer; a nonprofit szervezetek száma több mint 6300, ez az ország összes nonprofit szervezetének 10 százaléka.

Jelenlegi ismereteink szerint a következő 7 évben eddig 8 Operatív Programra és a vidékfejlesztési támogatásokra számíthatunk, amelyek forrásai alatt uniós és a hozzájuk tartozó hazai támogatások együtt értendők. Ennek a keretrendszernek a határain belül

lehívható pályázati források állnak rendelkezésre a stratégiában foglalt általános-, illetve a hozzájuk tartozó operatív fejlesztéspolitikai célok eléréséhez.

- **Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (2021-2027) ~ 2.400 milliárd Ft**
 - Vállalkozásfejlesztés
 - Kutatás-fejlesztés és innováció
 - Fenntartható munkaerőpiac
 - Ifjúsági garancia
 - Felsőoktatás, szakképzés
 - Turizmus, örökségvédelem
- **Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (2021-2027) ~ 1.600 milliárd Ft**
 - Vízgazdálkodás és katasztrófakockázat csökkentés
 - Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság
 - Környezet és természetvédelem
 - Megújuló energiagazdaság
 - Igazságos átmenet
- **Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (2021-2027) ~ 1.400 milliárd Ft**
 - Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése
 - TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése
 - Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás
- **Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (2021-2027) ~ 720 milliárd Ft**
 - Innovatív és intelligens gazdasági átalakulás támogatása
 - Zöld és hi-tech átállás
 - A fizikai hozzáférés lehetőségeinek bővítése
 - Az állampolgárok digitális kompetenciáinak fejlesztése
- **Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (2021-2027) ~ 1.000 milliárd Ft**
 - Egészségügyi fejlesztések
 - XXI. századi köznevelés

- Társadalmi felzárkózási fejlesztések
- Szociális fejlesztések
- Rászoruló személyek támogatása
- Család- és ifjúságügyi fejlesztések
- Felzárkózó települések
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (2021-2027) ~ **1.800 milliárd Ft**
 - Versenyképes megye
 - Klímabarát megye
 - Gondoskodó megye
 - Budapest Infrastrukturális fejlesztések
 - Budapest humán fejlesztések
- Végrehajtás Operatív Program Plusz (2021-2027) ~ **320 milliárd Ft**
 - Értékelés, monitoring, szakértői tudás bevonása
 - Tájékoztatás és nyilvánosság
 - Pályázók és kedvezményezettek kapacitásainak támogatása
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (2021-2027) ~ **185 milliárd Ft**
 - A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások megőrzése
 - A fenntartható akvakultúra tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra termékek feldolgozásának és marketingjének támogatása
- Vidékfejlesztési Operatív Program (2021-2022) ~ **1500 milliárd forint**
 - A szerződéskötésig a Kormány 80%-os önerő mellett átmeneti forrásként biztosítja a fent jelzett támogatási összeget.

Közösségi cselekvés

Lényeges, hogy a forrásbevonásokon túl közös cselekvésre is támaszkodjunk abban az esetben, ha a közösség képes önállóan is megteremteni adott, kisebb horderejű elképzeléseit. A helyben működő vállalatok CSR (azaz társadalmi felelősségvállalás) tevékenységei nagyban megkönnyíthetik a mikrofejlesztéseket, hiszen számos vállalkozás sikeresen működik a térségben, vezetőik pedig rendre lokálpatrióták, akik nem csupán cégük, de saját maguk otthonaként tekintenek településeinkre.

Ugyanilyen fontos a civil kezdeményezések támogatása és ösztönzése. Az elmúlt években számos példát láthattunk arra, hogyan támogatták egymást várostársaink akkor, amikor náluk szorultabb helyzetben lévőkön kellett segítenünk. Jótékonysági események, koncertek, adománygyűjtések, árvíz utáni összefogás, nemes célú felajánlások, ételosztás, karácsonyi és ünnepi segítség a rászorulóknak. Hisszük, hogy ez a térség példaértékű összetartásról tett és tesz tanúbizonyságot a jövőben is, amely fontos erőssége a fejlődésnek.

Ha dinamikus stratégiáról beszélünk, akkor a forrásteremtésnél is újra fel kell idézzük a „jó gyakorlatok” átvételét. Az ország más tájegységein bevált módszerek segítségével képesek lehetünk olyan megoldásokra, amelyek hozzájárulhatnak közös céljaink eléréséhez. Hisszünk abban, hogy a „mit miért nem lehet” helyett a „mit hogyan lehet” gondolatát kell meghonosítanunk.

Összefoglalás

Szövetségünk olyan aktív, támogató és egymást segítő közösségi tér, illetve szerveződés, amely egyben tekint a Pilis-Dunakanyar térségére, annak minden erőforrásával, lehetőségével, problémájával együtt. Olyan szövetség, amely nem áll meg a településhatárokon, ha segítségnyújtásról van szó és partnernek, nem pedig pusztán szomszédnak tekinti az őt körülölelő városokat, községeket, falvakat és embereket.

Egy stratégia akkor hatékony, ha rövid, tömör és előremutató. Az Átölel a Pilis-Dunakanyar 2030 stratégia lényege, hogy lokálpatrióta, szakmai tapasztalatokra és kérdőíves kutatási válaszokra alapozva a 10 legfontosabb szakpolitikai területen meghatározza a térség fejlesztési irányainak fontossági sorrendjét.

Joggal mondhatjuk, hogy jelen dokumentum az első dinamikus vagy „nyitott” stratégia, amely nem számol veszteségekkel és amelyben nem opció az, hogy valami nem sikerült. Az anyag dinamizmusát három kulcsfontosságú tényező adja: folyamatosan szemmel tartja az előrehaladást, így a projektek sikere és a fontossági sorrend változása esetén új hangsúlyokat képes felállítani; keresi és kutatja a fellelhető jó gyakorlatokat annak érdekében, hogy könnyen implementálható, hasznos tudást integráljon a térségbe; végül pedig pénzügyi tartalékokkal és többforrású megvalósulással számol, ezért adott esetben képes – akár átcsoportosítással – anyagi biztonságot teremteni.

A szakmai előrehaladást 10 munkacsoport biztosítja, amelyek biztosítják a hosszú távú célok eléréséhez szükséges háttérrel és tudást, előkészítik az ezekhez szükséges rövidtávú fejlesztési elképzelések háttérét, valamint lehetővé teszik a rendszerek visszajelzést és a folyamatos információáramlást.

A különbözőségek helyett nyissunk a közös értékeink felé, segítsük és támogassuk egymást itt a Pilis-Dunakanyarban.

www.atolel.hu

